

Tillbaka till Jesus

"Jag är Vägen, Sanningen och Livet"

Predikan, Korskyrkan, Borås, 15 november 2009, Micael Nilsson

*"Jag är vägen, sanningen och livet.
Ingen kommer till Fadern utom genom mig."*

Kristen tro är det Jesus är

- Vem säger människorna att jag är?, frågar Jesus sina lärjungar. Frågan är den kristna trons viktigaste fråga. Jag brukar säga att kristen tro är det Jesus är. Inte bara av det han lär, med andra ord, utan också av det han är.

Allt annat blir en konsekvens av detta. Tjänsten för Gud blir en konsekvens av upptäckten av vem Jesus är. Glädjen, friden och hoppet, är konsekvenser av samma upptäckt. Ja, själva tron är en konsekvens av upptäckten av vem Jesus är.

- Vem säger människorna att jag är? Svaren var många den dagen. Åsikterna om Jesus gick isär. "En profet", sa några. En "villolärare", menade andra. "Messias", viskade de, som kände honom bäst.

Och världen har fortsatt att diskutera frågan. En av årets mest sålda böcker i vårt land är Jonas Gardells bok "Om Jesus". Hans bok är en i raden av många liknande böcker om Jesus, som i korthet går ut på att Bibelns Jesus är en överdrift. Han fanns, menar dessa författare, men vem han egentligen var är oklart, eftersom Bibeln gjort en helgonberättelse av en människa. Dessa tankar är inte nya. De fördes först fram av den tyske teologen **David Friedrich Strauss** i mitten av 1830-talet. Hans efterföljande ifrågasatte mer och mer av evangelierna, fram till dess en sentida bibelkritiker, **Rudolf Bultman**, slog fast att det enda vi egentligen kunde veta om Jesus var att han levat och dött. För att ge dessa påstående intellektuell trovärdighet måste man skjuta fram Bibelns tillkomst, eller åtminstone slutredigeringen, så långt fram i tiden att berättelsen om Jesus skulle ha hunnit utvecklas och förändrats.

Men jag konstaterar då att den så kallade "forskning" dessa författare hänvisar till på inget sätt är oemotsagd. Tvärtom visar den breda forskningen omkring Bibeln idag på att bibelböckerna förmodligen skrevs och spreds väldigt tidigt. En forskare, John AT Robinsson menar att de s.k. synoptiska evangelierna, d.v.s. Matt, Mark och Luk förmodligen alla fanns färdiga och använda före år 60 e.Kr. Dessa slutsatser omöjliggör naturligtvis alla teorier om att bilden av Jesus är överdriven och påhittad, eftersom det ju då fanns gott om ögonvittnen som själva mindes vad som hänt, och som ju kunnat protestera mot eventuella överdrifter och lögnar i evangelierna.

Just detta är den logiska linjen i inledningen av Lukasevangeliet, Luk 1:1-4: "Många har redan sökt ge en samlad skildring av de stora händelser som ägt rum ibland oss, så som de har berättats för oss av dem som från första stund var ögonvittnen och blev ordets tjänare, och efter att grundligt ha satt mig in i allt ända från början har nu också jag beslutat att i rätt ordning skriva ner det för dig, högt ärade Theofilos, för att du skall förstå att de upplysningar du har fått är tillförlitliga." Lukas är en noggrann journalist. Han har intervjuat och sammanställt. Han hänvisar till ögonvittnen.

Jag påstår att du kan gå in i studiet av Bibelns trovärdighet med full intellektuell öppenhet och kom ut ur samma studium med en stärkt tro på att Bibelns bild av vem Jesus är, är korrekt.

Vad säger du själv?

- Vem säger människorna att jag är?
- Vem säger ni att jag är?, fortsätter Jesus.

Om den första frågan är Bibelns viktigaste är den andra vår viktigaste. Bibeln menar att ditt svar på den frågan kan förändra ditt liv och din evighet. Paulus skriver nämligen, Rom 10:9: "Ty om du med din mun bekänner att Jesus är herre, och i ditt hjärta tror att Gud har uppväckt honom från de döda, skall du bli räddad."

Av alla dessa skäl ställer vi i höst frågan tillbaka till Jesus: - Vad säger du själv? Och vi går till Johannesevangeliet, som är det evangelium av de fyra, som mest och grundligast bearbetar frågorna omkring Jesu identitet.

Läsning

Så här presenterar Jesus sig själv i Joh 14:1-14...

FÖRST: Vad ska vi säga om Jesu ord?

"Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig."

Utan tvekan är detta det mest provocativa enskilda uttalandet av Jesus för vår tid. Detta är det mest politiskt inkorrekta Jesus någonsin sa, i relation till hur majoriteten av vår tids människor, åtminstone i västvärlden, tänker. Detta uttalande frontalkolliderar med det postmoderna samhället. Jesu ord upprör och förargar. De upplevs som trängsynta och intoleranta.

Vad ska vi egentligen säga om detta? När Jesus säger att vi ska vända andra kinden till, eller att allt vi vill att människorna ska göra för oss det ska vi göra för dem, nickar många medhållande, och kan erkänna, om inte annat, så åtminstone detta, att Jesus var en stor tänkare.

Men sådana ord, "Ingen kommer till Fadern utom genom mig", vad gör vi av dem?

Jag skulle säga det så här: Antingen är detta något av det galnaste, och kanske farligaste, som sagts på den här jorden. Eller så är det sant. Här ställer Jesus verkligen allt på spel. Hur ska man då veta vilket? Är ha galen, eller är han Gud mitt ibland oss?

Jesus tar själv upp den frågan. Vi ska komma dit, men låt oss först fundera en stund omkring oss själva. Varför är dessa ord så kontroversiella för oss?

Ett av svaren är ett påstående som blivit en sanning för vår tid, nämligen att alla religioner är i grund och botten samma religion. Skrapa bort lite mänskliga traditioner och historiska tillägg och allt blir ett och det samma. Alla religioner lär något om mänsklighetens broderskap och systerskap, och att Gud är allas Fader.

Men ett sådant här påstående är nog sällan ett resultat av djupa studier eller av verklig eftertanke. De olika religionerna skiljer sig nämligen mycket åt: En hindu tror på flera gudar. En muslim är övertygad om att det bara finns en. Buddisten å sin sida är osäker på om det alls finns någon Gud. Den kristne kallar honom Fader.

En kristen tror, liksom en muslim eller en jude, att varje individ har ett enda liv att förvalta. Buddisten och hindun tror på reinkarnation, återfödelse. En hindu tror på räddning genom kunskap och rituella handlingar. En muslim tror på räddning genom att fullborda sina plikter. En kristen tror att räddningen är en gåva.

De olika religionerna befinner sig alltså ofta i motsatsförhållande till varandra och lär inte alls det samma om vare sig Gud, tillvaron eller livet efter döden.

Sanningen är att kristendomen verkligen har anspråk på att vara unik. Det bygger sannerligen inte på att kristna människor är bättre än andra människor, utan vilar helt och hållet på vår tro att Jesus är unik. Och så är det ju. Jesus är unik. Bibeln berättar t.ex. om en man som hette Nikodemos, Joh 3:2: "Han kom till Jesus en natt och sade: 'Rabbi, vi vet att det är från Gud du har kommit som lärare. Ingen kan göra sådana tecken som du utan att Gud är med honom.'"

Vid ett annat tillfälle säger några människor, som verkar vara Jesu motståndare, Joh 7:46: "Aldrig har någon människa talat som han."

Det Jesus gjorde och lärde är unikt. Ingen har haft de anspråk han hade, men ingen har heller gjort det han gjort.

Ingen har påverkat människor, länder eller världens historia som han. Buddha sa att han var upplyst. Jesus sa att han var ljuset. Muhammed hade inga tankar på att han skulle kunna dö för mänskligheten synder eller uppstå för att besegra döden. "Det finns ingen betydelsefullare gestalt i mänsklighetens historia. Vare sig människor älskar honom eller hatar honom, gör de det intensivt." (T.R. Glover)

Visst är hans ord uppseendeväckande och provokativa, **men kom** också **ihåg** att det inte är vem som helst som säger dem. Historien har inte skrattat åt Jesus och hans självanspråk. Hans ord har tvärtom förändrat historiens riktning, och miljontals människors liv. Ställ upp alla världens gudar och religionsstiftare i en lång rad. Undersök deras liv och lära, och vilken påverkan de haft över människors liv, och du kommer att tvingas erkänna: Jesus är unik. Men kanske räcker det med Ylva Eggehorns klarsynta konstaterande: "Ingen annan Gud har sår".

Vad är det Jesus säger oss med sina ord?

Låt oss ta det en gång till, sakta och bit för bit.

Vers 1: "Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig."

Orden är både enkla och svåra. Enkla som en mammas ord när hon stryker sin hand över sitt barns panna och vaggas det till sömns. "Var inte rädd. Jag sitter här hos dig." Men... "ingen oro". Är det verkligen möjligt?

Starkare ändå blir orden när vi läser dem i sitt sammanhang. Detta är de ord som inleder Jesu avskedstal till sina lärjungar. Och platsen för samtalet är nattvardssalen. Jesus har delat den sista måltiden med sina vänner. Judas har lämnat bordet, för att förråda sin Mästare. Jesus har berättat att han nu kommer att gå dit lärjungarna inte kommer att kunna följa honom, åtminstone inte än. Petrus har lovat att aldrig svika Jesus. Men Jesus har berättat för Petrus att Petrus kommer att svika, och förneka Jesus, och vi är bara några timmar från korsfästelsen.

Det är då... Det är då Jesus säger: "Känn ingen oro. Tro på Gud, och tro på mig." Det är mitt i dramatikens, i korsets skugga. Jesus liksom säger till Petrus: - Petrus, du vill väl, men är svag. Livet går inte alltid som man tänkt sig. Men t.o.m. nu har jag allt under kontroll. Tro på mig.

Vers 2-5: "I min faders hus finns många rum. Skulle jag annars säga att jag går bort för att bereda plats för er? Och om jag nu går bort och bereder plats för er, så skall jag komma tillbaka och hämta er till mig, för att också ni skall vara där jag är. Och vägen dit jag går, den känner ni." Tomas sade: "Herre, vi vet inte vart du går. Hur kan vi då känna vägen?"

- Ingen har talat som han, sa Jesu motståndare. För så här har ingen annan kunnat säga det. Jesus talar om Himlen så att jag längtar hem. Han talar om Himlen som sin Faders hus. Men Tomas, som just fått höra att han inte ska vara orolig blir ändå orolig: - Hur ska vi hitta hem till Himlen utan dig Jesus. Det är då han svarar oss...

Vers 6-7: "Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig. Om ni har lärt känna mig skall ni också lära känna min fader. Ni känner honom redan nu och ni har sett honom."

Återigen: inte "jag LÄR vägen", utan "Jag ÄR vägen". D.v.s. du tror på mig Tomas... det räcker. Du måste inte göra något annat eller förstå något mer. Detta är nog.

Jag har undrat många år över dessa ord. Varför just denna ordkombination. Varför inte istället: - Jag är tron, hoppet och kärleken, eller något annat? Jag tror att det är så här enkelt: Det här är svaret på Tomas fråga hur vi ska ta oss hem. "Vägen, sanningen och livet", detta var vad vi förlorade när vi en gång lämnade Gud. Vi tappade bort vägen och gick vilse. Vi gick på en livslögn om att vi kunde klara oss utan Gud. Vi åt den förbjudna frukten och dog. Jesus är svaret på allt detta. Han är vägen hem igen. Han är sanningen om Guds kärlek. Han är livet för alla oss som snart ska dö. På 1400-talet levde en annan Thomas. Thomas A Kempis. Han funderade också över Jesu ord. Han skriver: "Följ mig. Jag är vägen, sanningen och livet. Utan väg kommer man ingen vart. Utan sanning vet man ingenting. Utan liv kan man inte leva."

Vers 8-14 "Filippos sade: "Herre, visa oss Fadern, det är nog för oss." Jesus svarade: "Så länge har jag varit tillsammans med er, och ändå känner du mig inte, Filippos? Den som har sett mig har sett Fadern. Hur kan du då säga: Visa oss Fadern? Tror du inte att jag är i Fadern och Fadern i mig? De ord jag säger er, dem talar jag inte av mig själv; Fadern är i mig och utför sina gärningar. Tro mig när jag säger att jag är i Fadern och Fadern i mig. Eller tro åtminstone för gärningarnas skull. Sannerligen, jag säger er: den som tror på mig, han skall utföra gärningar som jag, och ännu större. Ty jag går till Fadern, och vad ni än ber om i mitt namn skall jag göra, så att Fadern blir förhärligad genom Sonen. Om ni ber om något i mitt namn skall jag göra det."

Filippos vill se Gud. Det är en fantastisk längtan. Våra önskemål avslöjar oss. Det vi längtar efter visar så mycket av vilka vi är. Filippos vill se Gud.

Vad svarar Jesus? Hans svar är oerhört. Nu säger han det rakt ut. - Filippos, det du frågar efter är vad jag gett dig alla dessa dagar. Genom mina ord, genom mina under och tecken, genom att räta på krökta människor, konfrontera orättfärdig maktutövning och religiöst hyckleri, genom att ge människor hopp, någonting att leva för, och dö för... har jag visat dig Gud.

Jesus förstår att det han säger är svårt att ta till sig. Han kräver heller ingen blind tro. Han säger: "Tro mig när jag säger att jag är i Fadern och Fadern i mig. Eller tro åtminstone för gärningarnas skull." D.v.s.: - Om du har svårt att bara tro på mina ord Filippos, kolla upp mitt liv.

Det är också hans svar till dig som undrar: - Hur ska jag veta om Jesu ord är en galning ord eller Guds ord? Studera hans liv. Se vad han gjorde, men också vad han gör idag, ut över vår värld. Åk till Afrika och se vad han gör i slumkyrkorna bland de fattiga. Åk till Sydamerika och se vad Jesus gör i fängelsekyrkorna bland f.d. kriminella och missbrukare. Besök kyrkan i Kina och se hur han bär de förföljda. Eller fråga någon kristen människa i Borås vad Jesus har gjort i hans eller hennes liv. - Har du svårt att tro på ord, säger Jesus till Filippos, så studera vad jag gör.

Men Jesus slutar faktiskt inte där. Han säger att det finns ytterligare ett sätt att kolla upp honom på. Han säger att vi ska fortsätta att göra det han gjorde. Han säger att kyrkan ska fortsätta att stå upp för de fattiga, be för de sjuka och ge hopp åt de döende. Han säger: - Be så får ni se. Om jag är den jag sagt mig vara kan ni be till Gud i mitt namn, och då ska förunderliga saker ske.

Avslutning

Låt mig nu sammanfatta och avsluta. Jesus säger: - Jag är vägen, sanningen och livet. Ingen kommer till Fadern utom genom mig. Jesu uttalande är, om det inte är sant, farligt och galet. Om det är sant är detta något av det viktigaste som någonsin sagts. Då är hans ord en vägbeskrivning. En vägbeskrivning av vägen Hem. Men Jesus förstår mycket väl att hans ord är svåra för oss att ta till oss. Han säger därför att det finns två sätt att undersöka deras sanninghalt på. Först kan vi studera vad Jesus har gjort. Dessutom kan du be, i hans namn, och se vad han gör.